

Univerzita Karlova v Praze

Filozofická fakulta

Ústav germánských studií

Oddělení skandinavistiky

Diplomová práce

Taťána Hušková

ZPRÁVA A REPORTÁŽ – STYLICKÁ  
ANALÝZA ZPRAVODAJSKÝCH ÚTVARŮ V  
DÁNŠTINĚ

(NEWS REPORT AND REPORTAGE – STYLISTIC ANALYSIS  
OF NEWSPAPER REPORTING GENRES IN DANISH)

Vedoucí diplomové práce: Doc. PhDr. Marie Vachková, Ph.D.

Praha, srpen 2012

Za pomoc při vypracování diplomové práce děkuji Doc. PhDr. Janě Hoffmannové,  
DrSc. a za laskavé vedení Doc. PhDr. Marii Vachkové, Ph.D.

*Prohlašuji, že jsem diplomovou práci vypracovala samostatně, že jsem řádně citovala všechny použité prameny a literaturu a že práce nebyla využita v rámci jiného vysokoškolského studia či k získání jiného nebo stejného titulu.*

.....

*V Praze, dne 15. srpna 2012*

## Resumé

Tato diplomová práce si klade za cíl zmapovat hlavní rysy zpravodajského stylu v dánštině srovnáním vybraných zpravodajských útvarů – zprávy a reportáže – a uplatněním metody stylistické analýzy několika zpravodajských textů, které popisují shodnou událost, což je nezbytným předpokladem pro komparativní stylistickou analýzu.

Samotné analýze předchází teoretická část, v níž se snažím vymezit základní terminologii stylistiky, která vychází z funkčního přístupu ke stylu. Zde čerpám především ze stylistických teorií E. Minářové, M. Čechové, I. Ulbæka a N. E. Enkvista.

Na tuto část dále navazuje kapitola věnovaná stylové charakteristice zpravodajského stylu, jak ji definovali E. Minářová, E. Grunwald a M. Meilby, kteří zkoumají publicistický styl. Zde se například zabývám kompozicí zpravodajských textů, kohezními prostředky či adresáty zpravodajské komunikace.

V další kapitole uvádím hlavní přístupy ke stylistické analýze. Popisuji zde tři modely stylistické analýzy, jejichž autory jsou I. Ulbæk, K. G. Jørgensen a D. Crystal a D. Davy. Tyto modely později uplatňuji k vypracování vlastní metody analýzy zpravodajských textů.

Samotná analýza, která tvoří významnou část této práce, je rozdělena do několika podkapitol. Vybrané texty jsou analyzovány na všech úrovních jazyka, včetně lexikální a textové roviny. Z výsledků vyplývá, že zpravodajský styl představuje svébytný styl, který lze charakterizovat pomocí řady jazykových prostředků. Zároveň lze konstatovat, že v rámci zpravodajského stylu existují značné rozdíly, což dokládá komparativní analýza žánru zpráva a reportáž.

**Klíčová slova:** funkční stylistika, stylistická analýza, zpravodajský styl, zpráva, reportáž

# Resumé

Formålet med dette speciale er at kortlægge karakteristiske træk i dansk nyhedsjournalistisk sprog og sammenligne, hvordan nyhedsjournalistiske genrer – nyhedsartiklen og reportagen – adskiller sig fra hinanden. Specialet bygger på en sproglig-stilistisk tekstanalyse af en række nyhedsartikler, der omtaler samme emne, hvilket er en nødvendig forudsætning for en stilistisk analyse.

Før selve analysen beskæftiger jeg mig med specialets teoretiske ramme, hvor jeg beskriver den grundlæggende stilistiske terminologi baseret på funktionel stilistik. Jeg tager udgangspunkt i stilteorier repræsenteret af E. Minářová, M. Čechová, I. Ulbæk og N. E. Enkvist.

Efter den teoretiske del følger kapitlet, hvor jeg skriver om de kendetegnende træk ved nyhedsjournalistisk stil, som indførte E. Minářová, E. Grunwald og M. Meilby, der beskæftiger sig med journalistisk stil. Dernæst diskuteres bl.a. artiklens opbygning, de ofte brugte sammenhængsvirkemidler og journalisternes målgrupper.

I det næste kapitel præsenterer jeg forskellige tilgange til den stilistiske analyse. Jeg introducerer tre tekstlingvistiske analysemodeller af I. Ulbæk, K. G. Jørgensen og D. Crystal & D. Davy, der anvendes som udgangspunkt for den efterfølgende stilistiske analyse.

Analysen repræsenterer en væsentlig del af specialet. Den er videre inddelt i flere kapitler. De analyserede tekster undersøges på alle sprogniveauer, herunder det leksikalske og tekstuelle niveau.

Resultaterne har vist, at dansk nyhedsjournalistisk stil repræsenterer en samlet stil, som er kendetegnet ved fælles egenskaber. Desuden har analysen peget på, at der findes visse afvigelser i selve nyhedsjournalistisk stil, hvilket blev demonstreret ved sammenligning af to nyhedsjournalistiske genrer.

**Nøgleord:** funktionel stilistik, stilistisk analyse, nyhedsjournalistisk stil, nyhedsartikel, reportage

# Abstract

The aim of this thesis is to outline the main features of the newspaper reporting style in Danish and to compare how newspaper reporting genres – news report and reportage – differ from each other. The study delivers a comprehensive stylistic analysis comparing several newspaper articles that deal with the same event.

The analysis is preceded by a theoretical discussion that focuses on determining stylistic terminology in respect to functional stylistics using the studies of E. Minářová, M. Čechová, I. Ulbæk and N. E. Enkvist.

The next chapter is concerned with the language of newspaper reporting as defined by E. Minářová, E. Grunwald a M. Meilby. This section outlines, among others, the structure of newspaper articles, the commonly employed communicative and cohesive means as well as newspaper's target group.

Subsequently, various approaches to stylistic analysis are presented. Three models by I. Ulbæk, K. G. Jørgensen and D. Crystal & D. Davy are described in detail and further developed in the stylistic analysis that follows.

The analysis which represents a significant part of the thesis is divided into several subchapters. The chosen texts are analysed on all levels of language, including the lexical and textual level.

The results have led to the conclusion that the language of newspaper reporting represents a distinctive style which can be characterized by various linguistic means. The study has also revealed that within the bound of the language of newspaper reporting exist certain differences, which has been demonstrated by comparative stylistic analysis of news report and reportage genre.

**Keywords:** functional stylistics, stylistic analysis, newspaper reporting style, news report, reportage

# OBSAH

<b>ÚVOD</b> .....	1
<b>1. ZAMĚŘENÍ A CÍL PRÁCE</b> .....	2
1.1 Hypotéza .....	2
1.2 Metodologie .....	3
1.2.1 Teoretická východiska .....	4
<b>2. TEORETICKÝ RÁMEC</b> .....	5
2.1 Základní terminologie stylistiky .....	5
2.1.1 Objektivní a subjektivní stylové faktory .....	6
2.1.2 Výrazové prostředky stylově příznakové a nepříznakové .....	7
2.2 Funkční stylistika .....	8
2.2.1 Vztah mezi stylem, žánrem a funkcí .....	8
2.2.2 Postavení publicistického stylu mezi funkčními styly .....	9
2.3 Publicistický styl .....	10
2.3.1 Úvod do publicistického stylu .....	10
2.3.2 Přehled hlavních publicistických stylů .....	11
2.4 Zpravodajský styl .....	11
2.4.1 Kompoziční výstavba zpravodajských textů .....	12
2.4.2 Koherence a koheze .....	13
2.4.3 Titulky a další rámcové složky zpravodajských textů .....	13
2.4.4 Vizualní aspekt zpravodajských textů .....	14
2.4.5 Adresáti zpravodajské komunikace .....	15
2.5 Stylistická analýza .....	15
2.5.1 Srovnání výzkumných modelů .....	16
2.5.2 Model .....	17
2.5.3 Interpretace modelu .....	18
<b>3. ANALÝZA</b> .....	20
3.1 Základní složky analýzy .....	20
3.2 Metoda výzkumné práce .....	20
3.3 Zpráva – stylistická analýza .....	22
3.3.1 B.T.: Her dræbte de bin Laden .....	22
3.3.2 Ekstra Bladet: Skudt ned som en hund .....	32
3.3.3 Jyllands-Posten: USA's hårde hunde gjorde selv arbejdet .....	40
3.3.4 Politiken: Jagten på bin Laden endte i Granernes by .....	49
3.3.5 Berlingske: Osama bin Laden skudt efter lynangreb .....	59
3.4 Reportáž – stylistická analýza .....	67
3.4.1 B.T.: Hævnen .....	67
3.4.2 Ekstra Bladet: USA jubler .....	75
3.4.3 Jyllands-Posten: Jubel i Guds eget land .....	82
3.4.4 Politiken: Jubel i USA over terrorlederens død .....	91
3.4.5 Berlingske: Det forventelige drab .....	100
<b>4. SHRUTÍ</b> .....	110
<b>ZÁVĚR</b> .....	120

<b>SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY</b> .....	122
<b>PŘÍLOHY</b> .....	125